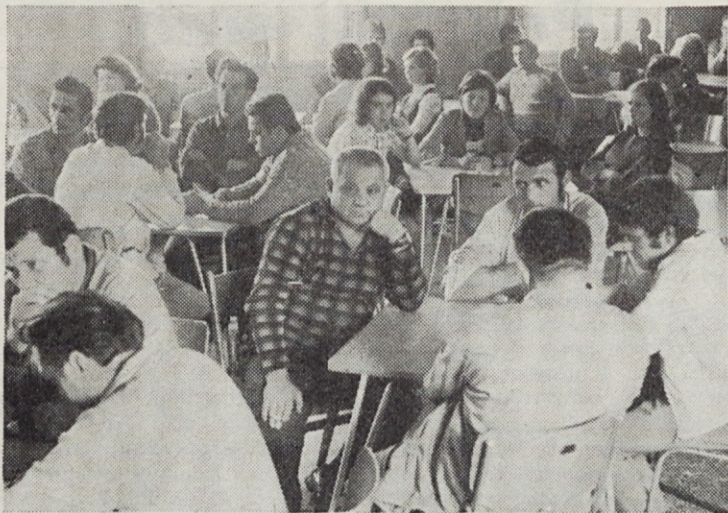

Protestiramo!

Dne 20. septembra se je zbralo veliko število Savčanov na protestno zborovanje proti neofašistični in imperialistični zaroti v Čilu.

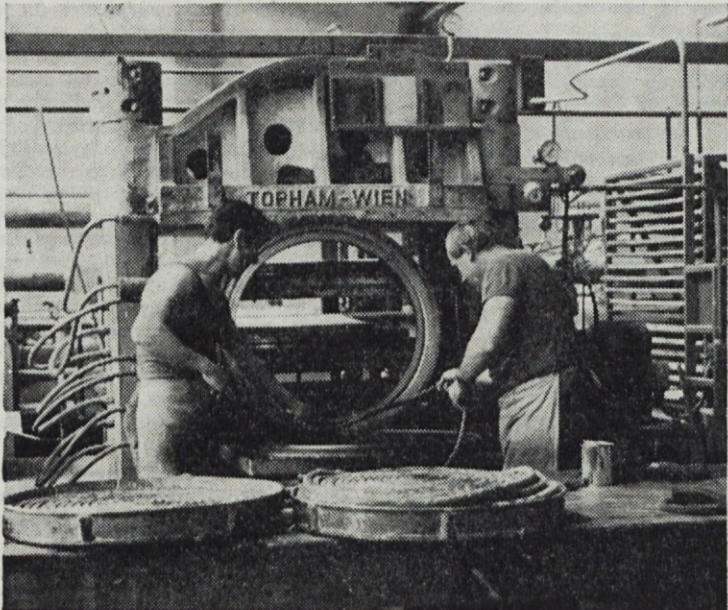
Protestno zborovanje so organizirale družbenopolitične organizacije, Mile Milivojevič pa je navzočim prebral informacijo o nasilju v Čilu. To dejanje je napad na napredek v svetu sploh, zato terja tudi od nas, od vseh delovnih ljudi v Jugoslaviji, da se še bolj strnemo okrog Zveze komunistov s Titom načelu, da intenziviramo naše akcije za uveljavljanje nove ustave in postrimo boj proti vsem, ki skušajo spodkopavati temelje našega socialističnega samoupravnega sistema.

Z zborovanja smo poslali protestno brzojavko centralnemu komiteju ZK Slovenije, ki jo bo posredoval ustreznim zveznim organom.

Mi in redukcija

O vzrokih pomanjkanja električnega toka in o posledicah je gotovo sleherni med nami poslušal ali braj številne informacije. Zato ta sestavek ni namenjen tarnanju nad neprijetnostjo, v kateri se je znašla praktično vsa slovenska industrija, gospodinjstva in drugi. Menim, da sem dolžan zapisati zahvalo za razumevanje vam vsem,

Ce zadnji čas v glasilu skoraj ne pišemo o mladih in o njihovem delu, to še ne pomeni, da ne delajo. Prav gotovo so tudi njih številne problemske naloge v celoti »okupirale« kot tudi sindikat in komuniste.

Pred nedavnim je predsedstvo mladinske organizacije pripravilo celo problemsko konferenco o izobraževanju. Ni uspela, ker je bila udeležba preslaba. Mnogi menijo, da je bila preslabo pripravljena, da prej v TOZD o tem niso skoraj nič vedeli. No, kakorkoli, vodstvo mladih bo vsekakor moralo temeljito razmisliti, kako praktično pritegniti mlade k delu. Namreč, samo lepo napisani in pripravljeni programji dela in samo sodelovanje z vodstvi drugih organizacij brez obširnega zajetja večine mladih, bo delo vedno otežkočeno.

»Revolucija brez podpore prebivalstva« je vnaprej obsojena na neuspeh. V določenem smislu je tudi mladina v revoluciji in potrebna ji je torej močna in temeljita podpora vseh mladih, na slehernem delovnem mestu.

Po moje se prepogosto lotevamo reorganizacij, teoretičnemu prilagajanju ko smo pogosto brez temeljitih ugotovitev, kaj mlade pravzaprav resnično »tišči«.

Res je, nekateri aktivji ali posamezne skupine so že pričele s tistim preprostim, a tako pomembnim delom: združevanje, spoznavanje, tovariški pogovori ipd. No, k temle zapisu me je spodbudil pravzaprav zapisnik seje predsedstva mladinske organizacije. Med drugim se obravnavali predlog mladincev za sprejem v ZK, fluktuacijo, program taborniške organizacije.

Po razpravi so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Na osnovi analize predsedstva po TOZD-ih se obravnavajo kritična DM z ozirom na fluktuacijo in zahteva odgovor od pristojnih služb.

2. Vodja DE pri oblikovanju predloga o napredovanju delavcev obvezno konzultira z vodstvenimi delavci.

3. Mladinska organizacija se strinja s predlogom kadrovske

službe za zmanjšanje fluktuacije. Zagotoviti se mora samski dom za delavce in prehrana v tovarni — kosila in premični bufet po oddelkih.

4. V postopek vključevanja novega delavca na DM se vključi tudi vodstvo mladinskih aktivov v OE.

5. Novo sprejetim delavcem se ob prihodu v podjetje zagotovi nekaj kredita.

6. Predsedstvo mladinske organizacije Sava Kranj podpira predlog sindikata za rešitev stanovanjskega vprašanja.

Taborniška organizacija Albina Drolca je del mladinske organizacije. Na svoji seji je izvršila namenljivo starešine. Izvoljen je bil tov. Cufer Milan.

7. V program taborniške organizacije naj se naknadno vnese, da taborniki sodelujejo predvsem z MO (komisija za SLO).

Tov. Cufer je povedal, da bodo vse zapisnike taborniške organizacije objavljali v tovarniškem glasilu in da bodo v vse akcije, ki jih bodo samji prirejali, povabili tudi savsko mladino. Čez dva meseca boste dobili tudi program za 1974. leto. Taborniška organizacija se bo razdelila na klubovce in tabornike. Med klubovci bi bili mlajši člani od 16. do 18. leta. Ti bi se trenirali za na akcije. Starejši člani pa bi bili taborniki. Hodili bi na taborjenje, izlete in kulturne prireditve.

(Konec na 3. str.)

RAZPRAVA O USTAVI

V sredo, 19. septembra je bila za Savčane prva razprava o ustavi SFRJ, SRS in o občinskem statutu.

V dvorani skupščine občine se je zbralo okrog sto delavcev tovarne tehničnih izdelkov in nekaterih strokovnih služb.

Zelo dobro strokovno informacijo je dal podpredsednik skupščine občine Kranj tov. Sifkovič Franc. Opozoril je, da bo poglavja ali določila, ki se niso bistveno spremenila od prej, izpustil, dokaj temeljito pa je obrazložil npr. delegatski sistem, samoupravljanje v krajevnih skupnostih ter spremembe družbeno-ekonomskih odnosov, pravice delavca do upravljanja, delitve dohodka.

Tudi v razpravi so Savčani postavili več vprašanj, npr.:

- povezovanje TOZD — krajevne skupnosti,
- ali bo imela tudi občina delavsko kontrolo,
- delegatski sistem,
- sodelovanje med občinami (revnejše — bogate, razvite — nerazvite).

Razgovor je trajal uro in pol ter je po mojem mnenju v celoti uspel.

J. S.

Obisk z Vrhniko

Enoletna želja Vrhničanov, da поблиže spoznamo podjetje Sava ter se seznanimo z delom v njem, se nam je uresničila v soboto, dne 8. septembra.

Marsikateri član kolektiva še ni bil v Savi v Kranju in nam marsikaj o Savi ni bilo znano. Vendar se je tudi za nas ta skrivnost razjasnila preteklo soboto.

O 6.30 smo tako odrinili proti Kranju. Sprejel nas je generalni direktor Save inž. Janez Beravs, direktor TTI dr. Premru in inž. Janez Bohorič.

Tov. Petek iz izobraževalnega centra nam je najprej zavrteel film

o Savi. Po tem smo se razdelili v dve skupini ter si z vodiči ogledali obrat. Obiskali smo tudi računski center.

Vsi, ki smo se udeležili ekskurzije v Kranj, smo bili z vsem zadovoljni. Starejši člani so videli, kako se je Sava razvila v letih, ko jih ni bilo; mlajšim pa je bil to prvi obisk v podjetju.

Vsi delavci obrata III. se zahvaljujemo organizatorjem in izobraževalnemu centru, ki so pripomogli, da zdaj več vemo o našem podjetju.

Ida Pikl

Alkoholizem - bolezen

Izvršni odbor sindikata je obravnaval povzetke in sklepe analize problematike alkoholizma v podjetju »Sava«. Vsi so soglasno podprli prizadevanja oddelka za socialno varstvo in družbeni standard, da se problematika alkoholizma ustrezno reši.

Alkoholizem je bolezen, ki se v največ primerih pojavlja na osnovi navade, ker se posameznik že z malega privaja na uživanje alkoholnih pijač. Če se temu pridruži še kakšni družinski problemi in druge življenjske težave, se alkoholizem razvije še mnogo hitreje. Takšen posameznik bo v alkoholu iskal sprostitev notranjih napetosti, ki so posledica življenjskih težav.

Mlad človek sprva uživa alkoholne pijače zaradi tega, da se s

tem enači z odraslimi. Misli, da postaja s pitjem bolj odrasel, spoštovan, uglednejši. Okolica opazi takšnega človeka šele takrat, ko se začne obnašati izrazito asocialno.

Te faze v uživanju alkoholnih pijač še ne moremo imenovati alkoholizem, pač pa ji pravimo predalkoholna faza. V tej fazi raste odpornost proti alkoholu tako, da tak človek prenese čedalje večje količine alkohola. Končno pride do točke, ko predalkoholna faza preide v bolezen — alkoholizem.

Tedaj se pri alkoholiku v večjem številu pojavljajo alkoholne amnezije (opit človek se po strelitvi ne spominja natančno vsega, kar se je dogajalo, ko je bil pijan). Alkoholne amnezije se pojavljajo pogosteje.

Razumljivo je, da je posledica hudega pijanstva tudi pri najbolj normalnem in najbolj zdravem človeku amnezija. Odslej ostane odpornost proti alkoholu nespremenjena in se ne poveča. Alkoholik vrsto let prenaša določeno količino alkoholnih pijač.

V tej fazi alkoholne bolezni se pri alkoholiku pojavljajo različni pokazatelji alkoholizma zdravstvene, socialne in ekonomske narave. Alkoholizem povzroča hude osebnostne okvare, ki se kažejo v socialnem vedenju alkoholika in njegovem propadanju na družbeni lestevici.

Najpomembnejša značilnost alkoholikov je nagnjenost k lažem. Alkoholik brez alkohola ni zadovoljen, ne more misliti, ne more delati. Postane suženj alkohola, pije, ker zaradi svoje bolezni mora piti. V poteku bolezni pride do okvare možgan in drugih organov ter psihičnih motenj. Izguba kontrole nad količino alkoholne pijače je pravzaprav temeljna značilnost vseh alkoholikov. Alkoholik nikoli več, tudi po daljšem številu let abstinence ne doseže sposobnosti za kontrolo. Kakršnokoli pitje pomeni, da je znova zabredel v staro bolezen — torej recidivo alkoholizma.

Alkoholik sam brez zdravljenja ne more pomagati. Po 10—15 letih uživanja alkohola, se pri alkoholiku pojavi zmanjšanje odpornosti do alkohola. Faza padanja odpornosti traja 5—6 let. V tej fazi se človek opije že pri manjših količinah pijače.

Alkoholiki, ki se zdravijo, umirajo povprečno okrog 52. leta. V zadnjih letih se je znanstveno gledanje na problem alkoholizma bistveno spremenilo.

Uvidel so, da alkoholik ne pije zato, ker to želi, temveč zato, ker se je pri njem razvila bolezenska odvisnost od alkohola v taki meri, da mora piti.

Vedeti moramo, da alkoholik, ko se bolezen že razvija, ne more pustiti pijače brez pomoči — se pravi brez zdravljenja. Ta pomoč je v vsakem primeru drugačna. Treba je poiskati vzroke, ki so privedli do alkoholizma. Pomoč je odvisna od tega, v kateri fazi alkoholizma jo bomo nudili.

V vseh primerih alkoholizma je potrebno, da se človek prevzgoji, prevzgoja odraslega človeka pa ni lahka, ne hitra, nitj ne enostavna.

Člani našega kolektiva, ki prekomerno uživajo alkoholne pijače, so stalne stranke obravnave odbora za kršitev delovnih dolžnosti.

S svojim delovanjem na družbo povzročajo alkoholik vrsto problemov, tako da postaja socialno-medicinski problem prve vrste.

Dalje prihodnjič

soc. delavec
Kladnik Tone

Problemi delavske restavracije

Pokradli smo za pol milijona

V začetku letošnjega leta smo poročali o poslovanju delavske restavracije v preteklem letu. Tokrat pa vas želimo seznaniti o poslovnem uspehu delavske restavracije v I. polletju letos.

V prvem tromesečju letošnjega leta so bili stroški za malice približno enaki kot v decembru lanskega leta. V drugem tromesečju pa so začeli naraščati in so do konca junija porasli povprečno za 0,20 din pri obroku, kar zneso mesečno cca 11.100 dinarjev. Lastna cena malice je bila decembra lani 5,93 din, junija letos pa 6,13 din. Višja lastna cena malic gre predvsem na račun višjih cen živil; cene še naraščajo in zato upravičeno predvidevamo še višjo lastno ceno malic.

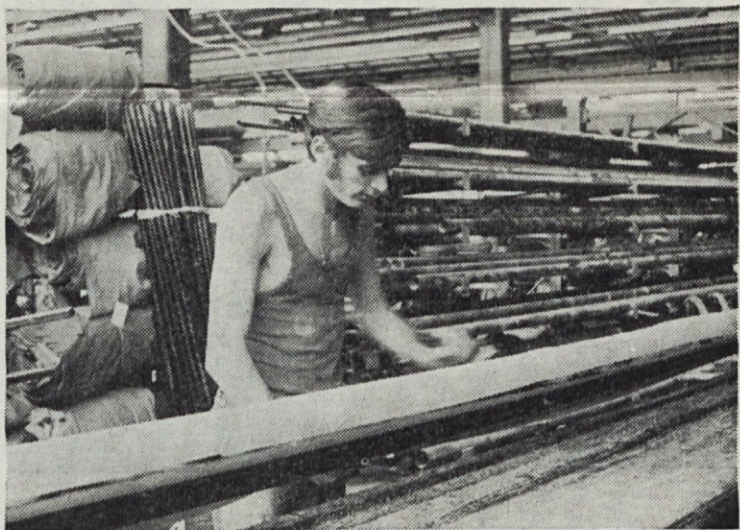
Medtem, ko so stroški za malice vse višji, pa so ostali dohodki delavske restavracije (prispevek delavcev in dotacija podjetja) enaki. Stroški za malice praviloma ne bi smeli prekoračevati dohodkov. In kaj naj storimo, da bi kvaliteta malic in prispevek delavcev

— samo v mesecu maju in juniju je iz avtomatov zmanjkalo 260 steklenic oranžade;

— dnevno porabimo 420 kg kruha. Kruh ostaja na mizah in ga odvržemo v pomlje cca 20 do 30 kilogramov dnevno ali povprečno 67,50 din;

— mesečno porabimo 300 kg klobučnega papirja, ki ga uporabljamo tudi pri delitvi malic, leži pa vsepovsod.

Samo pri navedenih primerih nepotrebnih izdatkov bi letno prihranili cca 40.000 din. Zato apeliramo na vse delavce: ne odnašajte inventarja iz prostorov delavske restavracije in ne odmetavajte ter ne uničujte praznih steklenic, kruha vzemite le toliko, kolikor ga boste pojedli, ne razmetavajte papirja pri malici (15 %-ni prihranek porabe papirja znaša 5.000 din letno). Prepričani smo, da bi z nekoliko več discipline in pravilnim odnosom do naše skupne lastnine prihranili nepotrebne stroške, denar pa koristno porabili za malice. Žal so med nami še ljudje, ki nima-

ostala ista, stroški za malice pa bi čim manj porasli? Na ceno živil ne moremo vplivati, lahko pa zmanjšamo stroške za malice, če vsi redno varčujemo, če imamo pravičen odnos do hrane in inventarja. Navajamo nekaj primerov nepotrebnih ali previsokih izdatkov, ki bremenijo ceno malic:

— od meseca januarja do začetka avgusta je manjkalo 8.950 steklenic (embalaže) v vrednosti 8.950 din;

— ob inventuri v začetku aprila je manjkalo 583 žlic, 74 nožev in 205 vilic; od aprila do sedaj pa smo morali, zaradi ponovnih manjkov pribora, kupiti 394 žlic in 114 vilic. Manjkajoči pribor je stal 5.600 din;

ZAHVALA

Ob jubileju moje biserne poroke se najtopleje zahvaljujem za pozornost in darila sindikalne podružnice Sava, inž. Turzanskemu za prisrčne besede in pevcem za prelepo prepevanje ter obenem želim kolektivu Sava mnogo delovnih uspehov.

Benedik Jožef
in žena Antonija

Jo pravilnega odnosa do družbene lastnine, kar potrjujejo izjave posameznikov, ki odgovorjajo na naša opozorila, n. pr.: Molč kaj te briga, saj ni tvoje, saj ne gre iz tvojega žepa.

Naj ob koncu navedemo še nedisciplino pri delitvi malic. Vsi vemo, da se naša tovarna širi, da je iz dneva v dan zaposlenih več delavcev, prostor delavske restavracije za pripravo in delitev malic pa so že več let isti. Jedilnica v obratu II, ki ima 120 sedežev, je že davno premajhna. V tej jedilnici razdelimo od pol 9. ure do pol 11. ure cca 880 malic, poleg tega pa v isti jedilnici obratuje tudi bife. Kljub premajhnim kapacitetam jedilnice in razdeljevalnega pulta, pa je dostikrat gneča pri delitvi malic nepotrebna in je pogojena z nedisciplinirano delavcev, ki prihajajo na malico izven časa, ki je določen za njihovo delovno enoto. S tem pa povzročajo gnečo in tudi zastoj pri delitvi malic.

Torej red in disciplina, hitra delitev malic ter dobro gospodarjenje z našimi skupnimi sredstvi niso odvisni samo od delavcev delavske restavracije, ampak od nas vseh.

Ida Kus

Pripombe DESK

V času od 15. 8 do 24. 8. so delovne skupine obravnavale predlog začasnega statutarnega sklepa o ustanovitvi samoupravne delavske kontrole in volile delegate odborov delavske kontrole in pri tem podale nekaj pripomb, ki jih s pojasnitvijo navajamo, kakor sledi:

I. TAP:

Delovne skupine v tem TOZD niso imele pripomb.

II. TTI:

1. Kako bodo člani odbora delavske kontrole zmogli kvalitetno opravljati naloge, ki jih ima ta odbor, ne da bi šlo to delo na račun nadur?

Odbor delavske kontrole bo opravljal svoje delo podobno kot drugi odbori ne da bi bilo zato potrebno neko posebno nadurno delo. Na osnovi zbranih knjigovodskih podatkov, zapisnikov samoupravnih organov, inšpekcijskih poročil, osebnih ugotovitev

in drugih utemeljenih prijav se bo ta odbor odločil za sklic seje, ki naj bi bila ob koncu izmen tako kot to delajo drugi odbori.

III. OSS:

1. Član odbora delavske kontrole bi moral biti v podjetju predhodno zaposlen vsaj 3 leta.

Priporočilo kadrovskih komisij ZK in sindikata, naj se kandidira delavce, ki so vsaj 2 leti zaposleni v našem podjetju, ne omenjuje nobene delovne skupine oz. OE, da ne bi kandidirali svojega delegata z daljšim delovnim stažem.

2. Delavska kontrola naj ne bo organ, ki stalno prejema kopico najrazličnejših podatkov, ampak naj ji bodo na razpolago vsi potrebni materiali le za primere, ki jih želi obravnavati oz. razčistiti.

Delavska kontrola bo permanentna v tem smislu, da bo odbor na vnaprej določen način in iz navedenih virov dobival potrebne podatke, na osnovi katerih

se bo odločil za sklic seje in za primere, ki jih bo želel obravnavati.

3. S poslovníkom naj se določi način dela delavske kontrole.

Informacija o celotnem predlogu o ustanovitvi delavske kontrole vsem delavcem podjetja, je bila po sklepu političnega aktivna podjetja objavljen v časopisu »Sava«, vsebuje tudi sklep tega aktivna, da se v septembru izdela in predloži v obravnavo poslovník za delo odborov samoupravnih delavske kontrole.

4. Zakaj član odbora delavske kontrole nima namestnika?

Člani sedanjih odborov v podjetju večinoma nimajo namestnikov, zato tudi namestnikov članov odborov delavske kontrole zaenkrat nismo predlagali. Dokončna določila o sestavi in načinu izvolitve članov teh odborov bodo vsebovana v statutih TOZD, ki bodo izdelana ob koncu leta.

Kaj hočemo?

POGLAVJE VI.

Delovni ljudje in občani, narodi in narodnosti Jugoslavije so odločeni, da vse svoje sile usmerijo k mirnemu ustvarjalnemu delu in graditvi svoje samoupravne socialistične skupnosti, si dosledno prizadevajo za politiko miru in so proti agresiji, vojni in agresivnim pritiskom katerekoli vrste. Za zavarovanje svojega mirnega razvoja in socialistične graditve so odločeni, da z vsemi silami in sredstvi, ki so jim na razpolago, v oboroženem boju in drugih obli-

Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije, nastala v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji kot prostovoljna demokratična fronta delovnih ljudi in občanov ter vseh organiziranih socialističnih sil, je najširša osnova njihove družbenopolitične aktivnosti v socialističnem samoupravnem sistemu.

V socialistični zvezi delovnega ljudstva Jugoslavije uresničujejo delovni ljudje in občani, družbenopolitične organizacije ter vse organizirane socialistične sile z Zvezo komunistov Jugoslavije na

zvez delovnega ljudstva Jugoslavije materialne in druge pogoje za uresničevanje njenih v ustavi določenih funkcij.

Delavci, prostovoljno organizirani v sindikatu kot najširši enotni organizaciji delavskega razreda, se zavzemajo za tak dužbenoekonomski položaj in za tako svojo vlogo v družbi in političnem sistemu, da ustrezata interesom in težnjam delavskega razreda, za uveljavljanje socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in odločilne vloge delavcev pri odločanju o družbeni reprodukciji, za razvijanje sistema dohodka in odločanje delavcev o pridobivanju in delitvi dohodka po uspehih dela, za uveljavljanje samoupravnih in drugih pravic in interesov delavcev na vseh področjih dela, ustvarjalnosti in življenja, za samoupravno usklajevanje posamičnih in skupnih interesov s splošnimi interesi, za usposabljanje delavcev za opravljanje samoupravnih in drugih družbenih funkcij, za demokratično določanje kandidatov za člane delegacij v organizacijah združenega dela ter v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih in kandidatov za delegate v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti, za najširšo udeležbo delavcev pri izvrševanju funkcij oblasti in upravljanja vpliva delavcev na kadrovske politiko, za varstvo njihovih pravic, za zagotavljanje socialne varnosti in razvoj življenjskega standarda delavcev kot tudi za razvijanje in krepitev njihove solidarnosti. Pri uresničevanju teh ciljev daje sindikat pobudo za sklepanje samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov ter sodeluje pri samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju.

POGLAVJE IX

Družbenoekonomski in politični sistem ter drugi v tej ustavi določeni odnosi so usmerjeni k razširitvi pogojev za nadaljnji razvoj socialistične družbe, za premagovanje njenih nasprotij in za tak družbeni napredek, ki bo na vsestranski razvitosti produkcijskih sil, visoki produktivnosti dela, obilju proizvodov in na vsestranskem razvoju človeka kot svobodne osebnosti omogočil razvoj takih družbenih odnosov, v katerih se bo uresničevalo načelo komu-

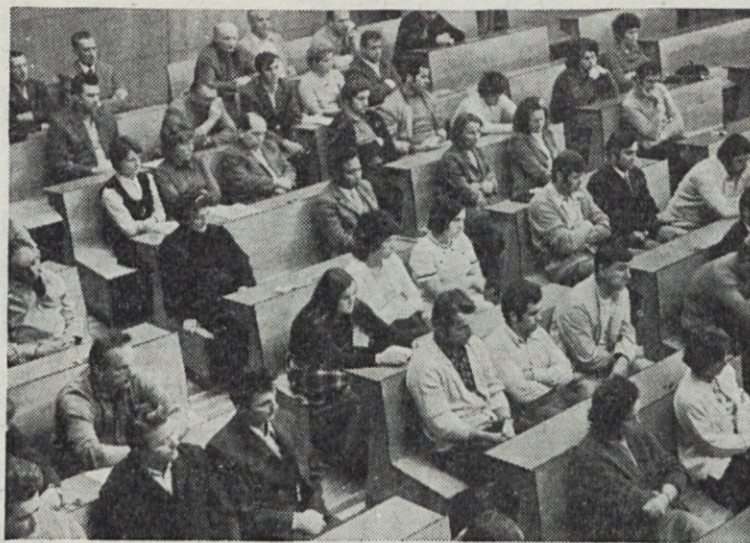
nizma: »Vsak po svojih sposobnostih — vsakemu po njegovih potrebah«.

V ta namen so samoupravni organi, državni organi, samoupravne organizacije in skupnosti, družbenopolitične in druge organizacije, delovni ljudje in občani neposredno poklicani, da z vso svojo dejavnostjo: širijo in krepijo materialno osnovo družbe in življenja posameznikov, s tem, da razvijajo produkcijske sile, večajo produktivnost dela in nenehno pospešujejo socialistične samoupravne odnose; ustvarjajo pogoje, v katerih bodo izginjale družbenoekonomske razlike med umskim in telesnim delom in v katerih bo postajalo človeško delo čedalje popolnejše razodevanje ustvarjalnosti in človeške osebnosti; širijo in razvijajo vse oblike samoupravljanja in socialistične samoupravne demokratičnosti, zlasti na področjih, na katerih prevladujejo funkcije politične oblasti, omejujejo silo in ustvarjajo pogoje za njeno odpravo ter gradijo med ljudmi odnose, ki bodo temeljili na zavesti o skupnih interesih, na socialistični morali in na svobodni dejavnosti človeka; prispevajo k uresničevanju človeških svoboščin in pravic, k humanizaciji družbenega okolja in človeške osebnosti, h krepitevi solidarnosti in človečnosti med ljudmi ter k spoštovanju človeškega dostojanstva. razvijajo v skladu z naprednimi težnjami človeštva vsestransko sodelovanje in zблиževanje v sem narodi, da se ustvari svobodna skupnost vseh narodov na svetu.

SOCIALISTIČNA FEDERATIVNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA

1. člen

Socialistična federativna republika Jugoslavija je zvezna država kot državna skupnost prostovoljno združenih narodov in njihovih socialističnih republik ter socialističnih avtonomnih pokrajin Kosova in Vojvodine v sestavi Socialistične republike Srbije, ki temelji na oblasti in samoupravljanju delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, ter socialistična samoupravna demokratična skupnost delovnih ljudi in občanov ter enakopravnih narodov in narodnosti.

Kaj delajo mladi

(Nadalj. s 1. str.)

8. Komisija za SLO mora v dogovoru s taborniško organizacijo vskladiti svoj program s programom taborniške organizacije.

Ad 6

Razvila se je obširna razprava o nesklepnosti mladinske konference. Razpravljali so o vzrokih.

9. Predsednik po TOZD so zadovoljeni, da naredijo analizo odsotnosti do 11. 9. 1973.

10. Ker na konferenci nismo mogli obravnavati problema izobraževanja, morajo po TOZD-ih narediti seznam, kdo se bo v prihodnje izobraževal.

11. Pred konferenco bi se morala sestati predsedstvo in določiti

točen datum. Na tej seji bi tudi osvežili, kar je potrebno pripraviti za konferenco, kajti vmes je bil kolektivni dopust in se je marsikaj pozabilo.

Za neuspeh je kriva tudi organizacijsko kadrovska komisija, ki

2. člen

Socialistično federativno republiko Jugoslavijo sestavljajo: Socialistična republika Bosna in Hercegovina, Socialistična republika Crna gora, Socialistična republika Hrvatska, Socialistična republika Makedonija, Socialistična republika Slovenija in Socialistična republika Srbija, kot tudi Socialistična avtonomna pokrajina Kosovo in Socialistična avtonomna pokrajina Vojvodina, ki sta v sestavi Socialistične republike Srbije.

3. člen

Socialistična republika je država, ki temelji na suverenosti naroda ter na oblasti in samoupravljanju delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, in socialistična samoupravna demokratična skupnost delovnih ljudi in občanov ter enakopravnih narodov in narodnosti.

4. člen

Socialistična avtonomna pokrajina je avtonomna socialistična samoupravna demokratična družbenopolitična skupnost, ki temelji na oblasti in samoupravljanju delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, v kateri delovni ljudje, narodi in narodnosti uveljavljajo svoje suverene pravice; kadar je to v skupnem interesu delovnih ljudi, narodov in narodnosti republike kot celote določeno z ustavo Socialistične republike Srbije, pa tudi v republikli.

5. člen

Ozemlje Socialistične federativne republike Jugoslavije je enotno in ga sestavljajo ozemlja socialističnih republik.

Ozemlje republike in ozemlje avtonomne pokrajine se brez privolitve republike oziroma avtonomne pokrajine ne moreta spremeniti.

Meja Socialistične federativne republike Jugoslavije se brez soglasja vseh republik in avtonomnih pokrajin ne more spremeniti.

Meja med republikami se sme spremeniti po njihovem sporazumu, če gre za mejo avtonomne pokrajine, pa tudi z njenim soglasjem.

6. člen

Grb Socialistične federativne republike Jugoslavije je polje, obdano z žitnim klasjem. Klasje je spodaj povezano s trakom, na katerem je datum 29. IX. 1943. Med vrhovi klasja je rdeča peterokraka zvezda. V sredini polja je šest poševno položenih plamenic, katerih plameni se zlivajo v en plamen.

7. člen

Zastava Socialistične federativne republike Jugoslavije je sestavljena iz treh barv: modre, bele in rdeče, z rdečo peterokrako zvezdo na sredini. Razmerje med širino in dolžino zastave je ena proti dve. Barve zastave se vrste vodoravno od zgoraj navzdol po temle redu: modra, bela in rdeča. Vsaka barva zavzema po širini tretjino zastave. Zvezda ima pravilno peterokrako obliko in zlat (rumen) rob. Središče zvezde se krije s točko, v kateri se sekata diagonalni zastave. Gornji krak zvezde sega do polovice v modro barvo zastave, tako da imata dolnja kraka zvezde ustrezno mesto na rdeči barvi zastave.

8. člen

Socialistična federativna republika Jugoslavija ima himno.

9. člen

Glavno mesto Socialistične federativne republike Jugoslavije je Beograd.

kah odpora varujejo in branijo svojo svobodo, neodvisnost, suverenost, teritorialno celotnost in socialistični samoupravni red Socialistične federativne republike Jugoslavije. V ta namen si delovni ljudje in občani ter narodi in narodnosti Jugoslavije organizirajo in gradijo splošno narodno obrambo kot neločljivi del socialistične samoupravne družbene ureditve, v zavesti, da sta možnost in nevarnost agresije toliko manjši, kolikor sta obrambna sposobnost samoupravne družbe in pripravljenost države za narodno obrambo večji. Krepitev obrambne sposobnosti države je sestavni del politike miru in enakopravnega mednarodnega sodelovanja.

Splošna narodna obramba je enoten sistem organiziranja priprav in udeležbe Socialistične federativne republike Jugoslavije, republik, avtonomnih pokrajin, občin, organizacij združenega dela, interesnih in drugih samoupravnih organizacij ter delovnih ljudi in občanov v oboroženem boju in v vseh drugih oblikah odpora ter v izvrševanju drugih nalog, ki so pomembne za obrambo države. V splošni ljudski obrambi je oborožen boj odločilna oblika upiranja agresiji. Oborožene sile Socialistične federativne republike Jugoslavije so nosilke oboroženega boja in tvorijo eno samo celoto. Vrhovno vodstvo in poveljevanje oboroženim silam zagotavlja enotnost in nedeljivost oboroženega boja.

POGLAVJE VII.

Zveza komunistov Jugoslavije, pobudnica in organizator narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije ter zavestna nosilka teženj in interesov delavskega razreda, je postala po nujnosti zgodovinskega razvoja organizirana vodilna idejna in politična sila delavskega razreda in vseh delovnih ljudi pri graditvi socializma in pri uresničevanju solidarnosti delovnih ljudi ter bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.

Zveza komunistov Jugoslavije je s svojim usmerjevalnim, idejnim in političnim delom v pogojih socialistične demokracije in družbenega samoupravljanja glavna pobudnica in nosilka politične aktivnosti za varstvo in nadaljnji razvoj pridobitev socialistične revolucije in socialističnih samoupravnih družbenih odnosov, posebno pa za krepitev socialistične družbene in demokratične zavesti, in je za to odgovorna.

čelu politično in akcijsko enotnost socialističnih sil v usmerjanju družbenega razvoja na temeljih oblasti in samoupravljanja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi in v ta namen:

obravnavajo družbena vprašanja in dajejo politične pobude na vseh področjih družbenega življenja, usklajujejo mnenja, zavzemajo politična stališča glede reševanja teh vprašanj, usmerjanja družbenega razvoja, uveljavljanja pravic in interesov delovnih ljudi in občanov, uresničevanja enakopravnosti narodov in narodnosti ter pospeševanja socialističnih samoupravnih demokratičnih odnosov in predlagajo možne rešitve omenjenih vprašanj;

določajo program politične aktivnosti in družbena merila za izvolitev delegacij in delegatov v temeljnih organizacijah združenega dela ter v krajevnih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih; zagotavljajo demokratično predlaganje in določanje kandidatov za člane delegacij v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter delegatov v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti, kot tudi kandidatov za samoupravne, javne in druge družbene funkcije v družbenopolitičnih skupnostih; spremljajo delovanje in dajejo predloge za uspešno delovanje delegatskega sistema, obravnavajo splošna vprašanja kadrovske politike in vzgoje kadrov ter določajo merila za odbiranje kadrov; spremljajo delo organov oblasti in samoupravljanja, samoupravnih organizacij in skupnosti ter nosilcev samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij, izražajo svoja mnenja in ocene in opravljajo družbeno kontrolo in kritiko njihovega dela, zlasti glede zagotovitve javnosti dela in odgovornosti pri delu;

ustvarjajo pogoje za vsestransko udeležbo mladine in njenih organizacij pri družbenem in političnem življenju; zagotavljajo obveščenost delovnih ljudi in občanov ter vpliv na uveljavljanje vloge sredstev obveščanja;

se borijo za humane odnose med ljudmi, za razvijanje socialistične demokratične zavesti in norm socialističnega načina življenja, kot tudi za odpravo pojavov, ki ovirajo razvoj socialističnih samoupravnih demokratičnih družbenih odnosov ali jim kako drugače povzročajo škodo.

Družbenopolitične skupnosti morajo v mejah svojih pravic in dolžnosti zagotavljati Socialistični

II. Športni teden Save

OSS TUDI DRUGIČ NAJBOLJSI
Po zelo uspešnem I. športnem tednu je bil v dneh od 25. do 31. avgusta 1973 organiziran in izveden II. športni teden. Tekmovalo se je v 10 športnih panogah. Udeležba je bila nekoliko slabša, aktivno je nastopalo okrog 230 delavk in delavcev.

Ekipa OSS je bila zelo dobra, dosegla je mnogo boljši rezultat (261) kot na I. športnem tednu in iz zadnjega mesta prišla na prvo mesto. Najboljša posameznica je bila tov. Peternelj Olga (TAP) z 180 podrtimi keglji.

Tokrat sta ekipi OSS in TTI zamenjali mesti predvsem pa zaslugi najboljših posameznice tov. Petrovič Ljube (TTI).

Sreda, 29. avgusta

SAH

Moški

Rezultati:
OSS : TTI 3:3
OSS : TAP 4:2
TTI : TAP 5:1

Vrstni red:

1. TTI 5 točk
2. OSS 3 točke
3. TAP 1 točka

Na tekmovanju v šahu je prišlo prvič do kršenja pravilnika športnega troboja. Za ekipo TTI je nastopil član OSS. Čeprav bi morala biti ekipa TTI v tem primeru po pravilniku diskvalificirana, se to ni zgodilo. Izvršni odbor TROBOJA, ki je razpravljalo o tem primeru, je sklenil, da se ekipa kljub temu, da je bil pravilnik kršen, ne diskvalificira, ker prekršek ni bil namerno storjen.

Zenske

Rezultati:
OSS : TAP 1:1
OSS : TAP 1/2:1/2
TTI : TAP 2:0

Vrstni red:

1. TAP 5 točk
2. OSS 3 točke
3. TTI 1 točka

Najboljša posameznica je bila tov. Bertonec Vlasta (OSS).

Četrtek, 30. avgusta

STRELJANJE

Moški

TTI 480 krogov 5 točk
TAP 405 krogov 3 točke
OSS 398 krogov 1 točka

Najboljši posameznik je bil tov. Marič Boško (TAP) z 166 krogi.

Zenske

TTI 329 krogov 5 točk
OSS 305 krogov 3 točke

TAP ni imel svoje ekipe.
Najboljša posameznica je bila tov. Cvetkovič Vika z 131 krogi.

Petek, 31. avgusta

PLAVANJE

Moški

50 m cravl:
1. Štibelj Boris (OSS) 30,0
2. Valentar Stane (TTI) 34,2
3. Zaplotnik Slavko (TAP) 35,0

50 m prsno:

1. Vunšek Jože (OSS) 39,1
2. Dolanc Martin (OSS) 41,6
3. Rozman (TTI) 44,0

50 m hrbtno:

1. Štibelj Boris (OSS) 38,3
2. Mraz Lado (TTI) 46,9

4 x 25 m:

1. ekipa OSS 0;57,2
2. ekipa TTI 1;02,3

EKIPNO — vrstni red:

1. OSS 5 točk
2. TTI 3 točke
3. TAP 0 točk

Zenske

25 m cravl:
1. Rožanc Grozdana (OSS) 18,6
2. Držak (OSS) 20,6
3. Zajc Ema (OSS) 25,0

25 m prsno:

1. Gorjanc Saša (OSS) 23,2
2. Oman (OSS) 23,4
3. Držak (OSS) 24,8

EKIPNO — vrstni red:

1. OSS 5 točk
2. TTI 3 točke
3. TAP 1 točka

Tekmovanje je bilo v zimskem kopališču. Razveseljivo pa je velik odziv žensk.

KOSARKA

Rezultati:
OSS : TTI 44:27
OSS : TAP 49:28
TTI : TAP 49:28

Torek, 28. avgusta

ODBOJKA

Rezultati:
TAP : OSS 2:0
TTI : OSS 2:0
TTI : TAP 2:0

Vrstni red:

1. TTI 5 točk
2. TAP 3 točke
3. OSS 1 točka

V prvi tekmi sta se pomerili ekipi TAP in OSS. Čeprav se je vllil močan dež, so igralci vztrajali do konca. Zaradi razmočenega igrišča in močnega dežja sta se ostali dve tekmi odigrali v četrtek.

Ekipa TTI je premočno zmagala, sa je bila najbolj borbena in v polni sestavi.

REZULTATI

Sobota, 25. avgust

TRIM

Prvo mesto si delita ekipi OSS in TTI, TAP se tekmovanja ni udeležil.

Točke:

TTI 5 točk
OSS 5 točk
TAP 0 točk

Pnedeljek, 27. avgust:

ROKOMET

Rezultati:

OSS : TAP 26:17
TTI : TAP 25:19
OSS : TTI 20:12

Vrstni red:

OSS 5 točk
TTI 3 točke
TAP 1 točka

Tudi tokrat je ekipa OSS premočno zmagala. Najboljši strelec je bil Valentar Stane z 18 zadetki.

KEGLJANJE:

Moški

OSS 1722 podrtih kegljev
TTI 1720 podrtih kegljev
TAP 1687 podrtih kegljev

Točke:

OSS 5 točk
TTI 3 točke
TAP 1 točka

Med ekipa OSS in TTI se je odvijala ogorčena borba. Da je ekipa OSS zmagala, se imajo zahvaliti le svojemu najboljšemu tekmovalcu tov. Ambrožič Miru, ki je bil z 529 podrtimi keglji najboljši posameznik.

KEGLJANJE:

Zenske

OSS 349 podrtih kegljev
TAP 302 podrtih kegljev
TTI 299 podrtih kegljev

Točke:

OSS 5 točk
TAP 3 točke
TTI 1 točka

Sah je zelo priljubljen med Savčani — zahvaljujoč tudi prizadevnim posameznikom

Benedikov ata je praznoval

Cloveku se včasih kak dogodek tako impresivno vtisne v spomin, da ga preprosto ni sposoben v podrobnosti pripovedovati naprej. Ali je to zaradi trenutnega razpoloženja ali pa določeni dogodki na določene ljudi močneje vplivajo? Ne vem in ne razmišljam o tem. Prepričan pa sem, da je trenutek, ko smo bili prisotni ob biserni poroki našega nekdanjega sodelavca, vsakogar od nas — nekatere manj, druge bolj — le malo »premaknil«.

Teden dni pred dogodkom nas je vnuk Benedikovega ata učitelj Matko Oman poklical in povedal, da krajevna skupnost skupaj s svojci pripravlja kar majhno slovesnost: Benedikov ata oz. Jože Benedik in njegova žena slavita 60-letnico skupnega življenja. In Jože Benedik je eden redkih, ki so 1921. leta začeli delati v Savi (o tem smo obširno pisali v reportaži 1967. leta). Razumljivo, da je v

Savi ta informacija povzročila določeno akcijo. V sindikatu so sklenili, da slavljencema kupijo praktično darilo, direktor podjetja pa je imenoval — skupaj z DPO — delegacijo, ki jima bo voščila ob velikem prazniku. V poročni sobi se ob poroki gotovo doslej še ni zbralo toliko »prič«. Bili so njeni otroci, vnuki in mi iz Save. Gotovo dvajset ljudi.

Po obrednem delu je slavljencema najprej izrekel nekaj besed in voščil za nadaljno srečo namestnik direktorja inž. Helmut Turzanski ter jima dal darilo in velik šop rož. Voščili smo mu tudi ostal in to bi bilo skoraj vse, kar zmorem napisati. Preveč lepih besed je bilo izrečenih, ki se ne dajo ponoviti. Slavljenca sta imela solzne oči in še komu od nas so se orosile.

Zato le: Srečno Benedikov ata in mama!

J. S.

KOLEKTIVNA KAZEN

Tovarišice Anica, Nedeljka, Helena, Katarina, Stefanija, Marija, Milena in Zlata delajo skupaj. »Med sodelavkamj prihaja do stalnih preprirov, medsebojnih žalitev itd. Zaradi slabih odnosov se slabša kvaliteta, nevarnost pri delu se povečuje, kajti delavke zanemarjajo tehnološko in delovno disciplino.«

Odbor za oceno kršitev delovnih dolžnosti TOZD TTI je v zvezi s tem prejel pet sklepov: takojšnje ukrepanje proti prvi, ki bi spet povzročila nered, razgovor s socialno delavko, drugačen raspored dela, dve pa sta takoj dobili javni opomin.

MOCNO POVEČALI IZVOZ

V prvi polovici leta smo iz TOZD TTI izvozili toliko izdelkov kot lani celo leto. Ker postaja jugoslovanski trg prenasičen moramo, če hočemo obdržati to proizvodnjo osvajat nova tržišča, modernizirati proizvodnjo, izboljšati kvaliteto. Izvoz se je povečal od cca 1,200.000 dolarjev na cca 2,000.000 dolarjev.

Vrstni red:

1. OSS 5 točk
2. TTI 3 točke
3. TAP 1 točka

Tekme v košarkj so se odigrale v telovadnici osnovne šole Lucijan Seljak. Ekipa OSS je bila veliko boljše tako od TTI kot tudi od TAP in premočno zmagala. Najboljši strelec je bil Radjenovič Zdenko, ki je dosegel 28 košev.

BALINANJE

Tudi balinarji so imeli smolo z vremenom. V času, ko bi morali pričeti s tekmovanjem, se je vllil pravi oblak dežja, tako da je bilo balinišče v trenutku pod vodo. Ker tekmovanja niso hoteli preložiti, so počakali, da je dež prenehal, tako da se je tekmovanje le začelo, vendar z 2-urno zamudo.

Rezultati:

TTI : OSS 13:0
TTI : TAP 6:13
OSS : TAP 13:10

1. TTI 5 točk
2. TAP 3 točke
3. OSS 1 točka

EKIPNO ZENSKE IN MOŠKI

1. OSS 55 točk in 7 prvih mest
2. TTI 55 točk in 6 prvih mest
3. TAP 24 točk

Iz skupnega števila točk se vidi, da so bile borbe zlasti med OSS in TTI še bolj zagrizene in boj za

prvo mesto v ekipni razvrstitvi še težji.

Ekipa OSS je bila tudi na II. športnem tednu najbolj enotna in borbena, kar ji je prineslo prvo mesto in s tem že drugič prehodni pokal.

Veliko težav so imeli v TAP, ker je večina tekmovalcev delala v II. izmenj in ker jim vselej ni uspelo zamenjati izmeno tudi niso mogli nastopiti v vseh panogah. Za primerno poizrtvovalnost in športno borbo jim je bil dodeljen fair play pokal.

Iz analize II. športnega tedna je razvidno, da je zanimanje nekoliko padlo. To pa najbrž predvsem zaradi neprimerne časa in vremenskih pogojev. Za v prihodnje bo veljalo razmisliti ali je dobro, da se organizirata dva športna tedna. Če bi ostali pri dveh, bi bilo potrebno, prvega organizirati v začetku meseca maja, drugega pa v drugem tednu septembra, ko je čas dopustov mimo in tudi vremenski pogoji so boljše. Vsekakor pa bo, če se bo število TOZD povečalo, tekmovanje še bolj zanimivo in bolj množično.

Da pa je tekmovanje kolikor toliko uspelo, pa se na tem mestu zahvaljujem za pomoč tov. Cicmil Vuletu, Zorman Tonetu in Valenčič Andreju.

Edo Modic